АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

16 травня 2025 р., м. Одеса

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE INSTITUTION "SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY NAMED AFTER K.D. USHYNSKY"
MOLDOVA STATE UNIVERSITY
UNSVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION, KRAKOW
VILNIUS UNIVERSITY
JOHNS HOPKINS UNIVERSITY
ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KHARKIV NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY NAMED AFTER H. S. SKOVORODA
CLASSICAL PRIVATE UNIVERSITY
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

ACTUAL PROBLEMS OF PRACTICAL PSYCHOLOGY

Collection of scientific works

International Scientific and Practical Internet Conference

May 16, 2025

Odesa – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КОМІСІЇ НАРОДНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ
ВІЛЬНЮСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ДЖОНСА ГОПКІНСА
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Збірник наукових праць
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

16 травня 2025 року

Одеса – 2025

UDK 001+159.9 (063)
ВВК 72+88.4

Z-41

It is printed by the decision of the Academic Council of the State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (protocol No. 17 dated 06/26/2025).

ORGANIZING COMMITTEE

Heads of the organizing committee

Krasnozhon Andriy Vasylyovych – Doctor of Historical Sciences, Professor, Rector of the State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Myzichenko Hanna Vyacheslavivna – Doctor of Political Sciences, Professor, Vice-Rector for Research of the State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Rafał Abramciów – Doctor PhD in Psychology, Professor UKEN, Director of the Institute of Psychology, University of the National Education Commission (Krakow)

Potang Angela – Associate Professor, PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Alfredas Laurinavičius – Associate Professor, PhD, Deputy Director of Psychology Institute, Vilnius University (Lithuani).

Bedny Marina – Assistant Professor, Department of Psychological and Brain Sciences Johns Hopkins University (USA).

Deputy Heads

Bondarenco Olga – PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Asieieva Yuliia Oleksandrivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of Language and Psycho-Pedagogical Training, Odesa National Economic University (Odesa).

Vdovichenko Oksana Volodymyrivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Dean of the Social and Humanitarian Faculty, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Zaritska Valentyna Vasylivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Practical Psychology Department, Classical Private University (Zaporizya).

Kazanzhy Maria Yosypivna– Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of General and Differential Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Overchuk Victoria Anatolivna – Doctor of Economic Sciences, Candidate of Psychological Sciences, Professor, Acting Director of the Educational and Scientific Institute of Psychology, Vasyl Stus Donetsk National University (Vinnytsia).

Savenkova Irina Ivanivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of Psychiatry, Medical and Special Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Sitnik Svitlana Volodymyrivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of Theory and Methodology of Practical Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Fomenko Karina Ihorivna – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Professor of the Psychology Department, Kharkiv National Pedagogical University named after H. S. Skovoroda (Kharkiv).

Members of the organizing committee:

Kondratieva Iryna Pavlivna – PhD in Psychology, Associate Professor of Department of Clinical Psychology and Mental Health, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Kosianova Olena Yuriivna – PhD in Psychology, Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of Practical Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Grek Olena Mykolaivna – PhD in Psychology, Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of Practical Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Golovska Iryna Georgivna – PhD in Psychology, Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of Practical Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Melnychuk Iryna Valentinivna – PhD in Psychology, Associate Professor of the Department of Clinical Psychology and Mental Health, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Maistrenko Tetiana Mykolaivna – PhD student in Psychology, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky» (Odesa).

Actual problems of practical psychology: Collection of scientific works of International Scientific and Practical Internet Conference(16 May 2025, м. Odessa). Odessa, 2025. 508 P.

The collection contains materials from an international scientific and practical conference dedicated to addressing current issues in practical psychological science. The scientific works primarily focus on theoretical and practical aspects of modern psychological science.

Attention to all applicants, post-graduate students, and young scientists from psychological and pedagogical universities.

УДК 001+159.9 (063)

ББК 72+88.4
З-41

Друкується за рішенням Вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26.06.2025 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голови організаційного комітету

Красножон Андрій Васильович – доктор історичних наук, професор, ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Музиченко Ганна В`ячеславівна – доктор політичних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Rafał Abramciów – Doctor PhD in Psychology, Associate Professor, Director of the Institute of Psychology, University of the National Education Commission (Krakow).

Potang Angela – Associate Professor, PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Alfredas Laurinavičius – Associate Professor, PhD, Deputy Director of Psychology Institute, Vilnius University (Lithuani).

Bedny Marina – Assistant Professor, Department of Psychological and Brain Sciences Johns Hopkins University (USA).

Заступники голів

Prof. Krzywoszański Łukasz – Doctor PhD in Psychology, Associate Professor at the Institute of Psychology, Director of the Centre for Research on Neurocognitive Functions and Self-Regulation. Head of the Neurocognitive Psychology Department, University of the National Education Commission (Krakow).

Bondarenco Olga – PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Cerlat Raisa – Associate Professor, PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Асєєва Юлія Олександрівна – доктор психологічних наук, завідувач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки, Одеський національний економічний університет (м. Одеса).

Bondarenco Olga – PhD in Psychology, Faculty of Psychology, Education Sciences, Sociology and Social Work, Moldova State University (Kishenev).

Асєєва Юлія Олександрівна – доктор психологічних наук, завідувачка кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки, Одеський національний економічний університет (м. Одеса).

Вдовіченко Оксана Володимирівна – доктор психологічних наук, професор, декан соціально-гуманітарного факультету, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Зарицька Валентина Василівна – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри практичної психології, Класичний Приватний Університет (м. Запоріжжя).

Казанжи Марія Йосипівна – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної та диференціальної психології, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Оверчук Вікторія Анатоліївна – доктор економічних наук, кандидат психологічних наук, професор, професор, в.о.директора навчально-наукового інституту психології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця).

Савенкова Ірина Іванівна – доктор психологічних наук, професор кафедри клінічної психології та психічного здоров'я, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Ситнік Світлана Володимирівна – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії та методики практичної психології, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м.Одеса).

Фоменко Карина Ігорівна – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (м. Харків).

Члени організаційного комітету

Кондратьєва Ірина Павлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Косьянова Олена Юріївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики практичної психології, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Грек Олена Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики практичної психології, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Головська Ірина Георгіївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики практичної психології, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Мельничук Ірина Валентинівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я, Державний

заклад«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса).

Майстренко Тетяна Миколаївна – стажер-викладач, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія ОНП «Психологія», Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського (м. Одеса).

Актуальні проблеми практичної психології : збірн. наук. праць Міжнародн. наук.-практич. інтернет конф. (16 травня 2025 року, м. Одеса). Одеса, 2025. 508 с.

В збірник увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів, яка присвячена актуальним проблемам практичної психологічної науки. Тематика наукових праць присвячена переважно теоретичним та практичним аспектам сучасної психологічної науки.

Для здобувачів, аспірантів, молодих науковців психологічних та педагогічних вузів.

ЗМІСТ

Секція І.
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

КЛІНІЧНА ДІАГНОСТИКА В ПСИХОАНАЛІЗІ Ж. ЛАКАНА
Азарова Ю. О.……...……..23
ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ТА КОГНІТИВНА ГНУЧКІСТЬ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ І ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ
Бєляєвська Т.В.……..……..28
ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА СПРИЙНЯТТЯ СТРЕСУ У МОЛОДІ
Корнієнко А. С., Чебикін О. Я..……..……...31
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАХИСНИХ МЕХАНІЗМІВ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІН СЕРЕДОВИЩА
Гвоздкова І. В. ……..……35
ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ЖІНОК ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
Желтова А. О., Карпич І. А. ……..……37
ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ РОДИН ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
Козлова Г.С., Велитченко Л. К. …….……..40
МЕНТАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС ІНТЕГРАЦІЇ АФЕКТИВНОГО ДОСВІДУ ТА КОГНІТИВНОЇ РЕФЛЕКСІЇ У ФОРМУВАННІ ЦІЛІСНОГО САМОВІДЧУТТЯ: МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ, ПОРУШЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ
Конатовська-Манакова Я. Ф., Фрунзе О.В.……44
АРТТЕРАПІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
Черненко О. М., Кочерга Є. В. ……..……....47
ПСИХОЛОГІЧНЕ ВИГОРАННЯ МОЛОДІ
Посенко Т. О. …… …….....50
ЗМІЦНЕННЯ СИСТЕМИ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Захарченко Л.А., Поспелова І.Д. …… …….52
ВПЛИВ ТИПОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ
Путнокі І. О., Полунін О. В……..……..56

ВПЛИВ НЕСПРИЯТЛИВИХ ЖИТТЄВИХ ЯВИЩ У ДИТИНСТВІ НА ВИНИКНЕННЯ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У ДОРОСЛИХ
Савіцька Ю.О., Мітіна С.В. ……....59
ЕТІОПАТОГЕНЕЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КОНСТРУКТІВ АЛЕКСИТИМІЇ. ДЕПРЕСИВНОСТІ ТА ТЕМПЕРАМЕНТУ
Скідан О.В., Савенкова І.І. ……. …….....62
ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОЯВИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОРУШЕННЯ ХАРЧОВОГО ІНСТИНКТУ
Славіогло І.А., Савенкова І.І. ……...65
СОЦІАЛЬНИЙ ЗМІСТ ВИКЛАДАННЯ НЕЙРОПСИХОЛОГІЇ В УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
Спиця Н.В. ……...68
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХІЧНОЇ ТРАВМИ ТА ЇЇ НАСЛІДКІВ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ
Баранова В.І., Таран О.П. ……..71
ДЕТЕРМІНАНТИ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЛЮДИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ І УМОВ ЖИТТЯ
Калініна А.О. Головська І.Г. ……73
КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
Зуєв О.В., Поспелова І.Д. ……....77
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФАКТОР ВИБОРУ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Зуєва С.Ф., Поспелова І.Д. ……..81
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ
Писар О.М., Сизоненко О.В. ……84
ВИВЧЕННЯ РІВНЯ ОСОБИСТІСНОЇ ТА СИТУАТИВНОЇ ТРИВОЖНОСТІ У ПАЦІЄНТОК ІЗ ДОНОШЕНОЮ ВАГІТНІСТЮ НАПЕРЕДОДНІ ПОЛОГІВ
Побережник Т. О., Венгер Г.С. …….....87
ПСИХОСИМПТОМАТИКА ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ ВНАСЛІДОК УШКОДЖЕННЯ АБО ДИСФУНКЦІЇ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
Фугалевич Д.О., Мельничук І. В. ……90
ПРОГНОСТИЧНА РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АДАПТИВНОСТІ У ПОПЕРЕДЖЕННІ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ
Березюк П.Б., Головська І.Г. …….....94
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПРАКТИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ФАХІВЦЯ
Бекчив М. П. ……99
ПСИХОСИМПТОМАТИКА НЕВРОТИЧНИХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТРЕСОМ, ТА СОМАТОФОРМНИХ РОЗЛАДІВ
Коренькова О.А. ……100

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ КОЛЕКТИВНОЇ ТРАВМИ НА ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ СУСПІЛЬСТВА ПІСЛЯ КРИЗИ
Костецька Л., Лазоренко Т. М. ……...102
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ
Цевух Ю. О., Цевух Л. Б. ……105
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПСИХОПАТІЮ ТА ПРИЧИНИ ЇЇ ВИНИКНЕННЯ
Мельничук І. В., Тодорова Л. О. ……..108
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ТА РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ
Шадт Д.О., Симоненко С.М. …….....111
PECULIARITIES OF PERFECTIONISM AND TENDENCIES TOWARD SELF-HARM
Taraniuk A.M., Kondratieva I.P. …….....115
METHODS OF PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT AND DIAGNOSIS OF EMOTIONAL STATE
Fastykovska A.S. ……118
THE RELATIONSHIP BETWEEN GENDER IDENTITY AND LIFE SATISFACTION IN YOUNG WOMEN
Glavan A., Bondarenco O. ……..121
THE PSYCHOLOGICAL ESSENCE OF A PERSON'S ATTITUDE TOWARD SUCCESS
Bykova S.V. …….....124
ПРОЯВ АДАПТИВНИХ ТА ДЕЗАДАПТИВНИХ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У ОСІБ З РІЗНИМ РІВНЕМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ
Поспелова І.Д., Канюка О.Є.……..……...126
ПРОЯВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ У ЖІНОК В УМОВАХ ВІЙНИ
Денисенко А.О., Шувалова О.І.……...130
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ
Рошиор К.О., Розіна І.В.……...134
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ У СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ
Шимбарьов В.Р., Розіна І.В.……140

Секція ІІ.
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

СТРЕСОВІ ПЕРЕЖИВАННЯ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПАРАЛЕЛІ З ЯПОНСЬКИМ ДОСВІДОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ
Адашкевич В.О., Денисенко А.О.……143
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ НАСЛІДКІВ ПСИХІЧНОЇ ТРАВМИ ТА ЇХ ПОДОЛАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ
Галузинська О.І., Мельничук І.В. ……..146
КРИЗОВА СИТУАЦІЯ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГА
Хінцицька Н.О., Головська І.Г. ……..152
ДЕТЕРМІНАНТИ КОРЕКЦІЇ АУТОАГРЕСІЇ В КРИЗОВОМУ СТАНІ
Скріннік В.Г. ……. ……156
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
Бондаренко А.Д. ……...159
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
Панькова Т. О. ……..162
ФЕНОМЕН ІНТУЇЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КРИЗОВОГО ПСИХОЛОГА
Мазеплюк О.О. ……165
РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПОПЕРЕДЖЕННЯ КРИЗОВОГО СТАНУ
Дудзяк М.О., Ситнік С.В. ……168
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ
Мальцева І.С., Ситнік С.В. ……..…172
СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТІВ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ
Медведєва Т.А., Ситнік С.В. ……..176
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗДІБНОСТЕЙ ДО МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З УСПІШНІСТЮ ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ КРИЗИ
Бахчиванжи В.О., Ситнік С.В..……181
КОГНІТИВНА СТІЙКІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
Сороченко О.С..……185

Секція ІІІ.
МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ: ВЕКТОРИ ДОСЛІДЖЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

ПРОЯВИ РЕАКЦІЙ НА ВАЖКИЙ СТРЕС ТА ПОРУШЕННЯ АДАПТАЦІЇ ДОРОСЛИХ ПІД ЧАС ВІЙНИ
Івченко Л. І., Мельничук І.В. ……193
ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ АФЕКТИВНИЙ РОЗЛАД: ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЙОГО ПОДОЛАННЯ
Бернадзіковська Л.О., Фрунзе О.В. ……196
ВИРАЗНІСТЬ ПСИХІЧНОЇ ВТОМИ У ХВОРИХ НА ОНКОЛОГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ
Другаль К.І., Савенкова І.І. ……200
ВПЛИВ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ
Жданова Г. В., Венгер Г. С. ……202
МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ: СТОНС ЯК КЛЮЧ ДО РОЗУМІННЯ ПСИХОГЕННИХ СЕКСУАЛЬНИХ ДИСФУНКЦІЙ
Заморока А. А..……...205
ДЕПРЕСИВНИЙ СИНДРОМ У ПЕРЕБІГУ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ
Ігнатенко Е.В., Садова М.А. ……..207
ПРИКОРДОННИЙ РОЗЛАД ОСОБИСТОСТІ ТА ЙОГО ЕТІОЛОГІЯ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ
Кандалова Д.В., Венгер Г. С. ……210
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ВТРАТИ ТА ГОРЮВАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
Крисак А.О., Онищенко О.О. ……213
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З НАРКОЗАЛЕЖНИМИ ПАЦІЄНТАМИ
Лахута Л.П., Савенкова І.І. ……216
ГОСТРА РЕАКЦІЯ НА СТРЕС: АДАПТИВНІ ТА ДЕЗАДАПТИВНІ МЕХАНІЗМИ В УМОВАХ ВІЙНИ
Богдан Ж.Б., Логвиненко Л.І. ……219
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ПРИХИЛЬНІСТЮ ТА РОЗЛАДАМИ КОНСТРУКТУ «ОБРАЗУ ТІЛА»
Маринюк Г.О., Савенкова І.І. ……223
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ
Новська О. Р. ……226
ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ КОГНІТИВНИХ ЧИННИКІВ КОПІНГ-ПОВЕДІНКИ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ
Сивоконь О.Ю. ……229
ВІЙНА ЯК СТРЕСОВИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА ПІДЛІТКОВУ МОТИВАЦІЮ ДО НАВЧАННЯ
Цимбалюк І.В., Головська І.Г. ……231

МЕТОДИ ОПРАЦЮВАННЯ НЕГАТИВНИХ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У ВІЙСЬКОВИХ ТА ЇХ СІМЕЙ
Нетреба О. О., Розіна І. В. ……..236
ТИПОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПАТОЛОГІЄЮ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ: КОРЕЛЯЦІЯ З ПСИХОЕМОЦІЙНИМ СТАНОМ
Тараненко О.П., Савенкова І.І., Павлова І.Г. ……240
ПОРУШЕННЯ УВАГИ У КОНТЕКСТІ ПОСТТРАВМАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ОСОБИСТОСТІ
Проняєва К.В., Астремська І. В. ……242
ПРОБЛЕМА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ
Аветісян К. А., Чебикін О.Я. ……..…245
ОСОБЛИВОСТІ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ
Кєлєш Т.О., Мельничук І. В. ……..…249
ПІДЛІТКОВИЙ СУЇЦИД В УМОВАХ ВІЙНИ
Діденко Г.М., Денисенко А.О. ……252
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ КАПЕЛАНІВ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ВІЙСЬКОВИХ
Ходаківський О.І. ……255
ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ ЯК ПРЕДИКТОРИ РОЗЛАДІВ СНУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ
Тітова О.М., Венгер Г.С. ……..258
КЛІНІЧНА ТИПОЛОГІЯ ДЕПРЕСИВНОГО СИНДРОМУ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ
Трофімова Т. А., Венгер Г.С. ……261
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СЛОВЕНІЇ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ
Толмачева М. А., Мельничук І. В. ……..263
КЛІНІКО-ПСИХОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ КОМПЛЕКСНОГО ПОСТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У ДОРОСЛИХ ВНАСЛІДОК НЕСПРИЯТЛИВИХ УМОВ ЖИТТЯ
Шумілова С.Д., Садова М.А. ……..266
ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ РИС І КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ НА ПОДОЛАННЯ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
Яременко К. С., Савенкова І. І. ……270
КОГНІТИВНИЙ, ЕМОЦІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ РІВНІ ПРУШЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
Ясинська Т.В., Полунін О.В. ……...274
THE ROLE OF PERSONALITY TRAITS IN THE RELATIONSHIP BETWEEN SUBJECTIVE WAR EXPERIENCE AND CHANGES IN EATING BEHAVIOR
Holubenko A.S. ……..…277

THE PROBLEM OF FAITH: METHODOLOGICAL SUPPORT AND ORGANIZATION OF EMPIRICAL RESEARCH
Simov D.O. ……279
FEELINGS OF GUILT AMONG INTERNALLY DISPLACED PERSONS DURING THE WAR
Vakarchuk D.O. ……282
EMPIRICAL ANALYSIS OF THE PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF UKRAINIANS' RESILIENCE DURING THE MILITARY CONFLICT
Ivanova D.V., Kondratieva I.P. ……284
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF STUDYING PARENTHOOD AS A SOCIAL ROLE
Stanishevska E.V., Kondratieva I.P. ……..287
A STUDY OF THE IMPACT OF WAR-RELATED UNCERTAINTY ON REPRODUCTIVE INTENTIONS
Kyrylova N.V. ……..…290
METHODOLOGICAL EXPLICATION OF THE STUDY OF THE IMPACT OF LATENT AGGRESSION ON THE ANXIOUS VULNERABILITY OF PERSONALITY
Topalova I.V. ……294

Секція IV.
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА- КОНСУЛЬТАНТА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ОСОБИСТОСТІ ПРИ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДАХ
Гайденко О.В., Онищенко О.О. ……297
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БАТЬКІВ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ СЕРЕД ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ
Пундєв В.В., Петрова К.В. ……..302
МОДЕЛЬ ОСОБИСТІСНИХ ЧИННИКІВ ПСИХІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ
Рибалко О.О. ……305
ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ У СТУДЕНТІВ
Городник А.А., Грек О.М. ……..307
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРУ НА ЕМОЦІЙНІ ПРОЯВИ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ
Гурман Т.В., Грек О.М. ……..….310
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ОСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ
Синіченко В.О. ……312
ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ
Чебаненко І.О. ……..…315

3. Психосоматичні розлади у дітей: теорія, діагностика, корекція // 186. – Т. 1. – С. 237–241
4. From abdominal pains to headaches: The causes of psychosomatic diseases in children [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://upbility.net/blogs/news/the-causes-of-psychosomatic-diseases-in-children
5. Якимчук С. Вплив сім'ї на виникнення психосоматичних розладів у дітей [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34856/Yakymchuk_90-104.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Психічні розлади із соматичними симптомами: місце в сучасних класифікаціях, дефініції, діагностика та лікування // НейроNEWS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://neuronews.com.ua/ua/archive/2018/4-5%2897%29/pages-44-50/psihichni-rozladi-iz-somatichnimi-simptomami-misce-v-suchasnih-klasifikaciyah-definiciyi-diagnostika-ta-likuvannya
7. Little Otter Blog. Psychosomatic Symptoms in Children [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://littleotterhealth.com/blog/psychosomatic-symptoms-in-children
8. Psychosomatic disorders in pediatrics – PubMed [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11519281
9. Трибухіна І. В. Електронний репозитарій Чорноморського національного університету імені Петра Могили [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2709/1/Трибухіна.pdf
10. DSM-5-TR Online Assessment Measures – American Psychiatric Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://psychiatry.org/psychiatrists/practice/dsm/educational-resources/assessment-measures
11. Exploring the psychopathological profile of fibromyalgia: insights from the personality assessment inventory and its association with disease impact // Frontiers in Psychology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2024.1418644/full

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БАТЬКІВ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ СЕРЕД ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Пундєв В.В., Петрова К.В.
Одеський національний економічний університет

Приблизно половина всіх психічних розладів протягом життя починається в середині підліткового віку, а три чверті – у середині 20-х років, причому афективні розлади мають найвищу поширеність протягом життя (4,8–31,0% і 3,3–21,4% для розладів тривоги та настрою відповідно). Крім того, нещодавні дані підкреслили, що психічні розлади є найбільшою причиною інвалідності серед молодих людей. Оскільки пік захворюваності на депресивні та тривожні розлади припадає на підлітковий вік, ця фаза розвитку є особливо сприятливим часом для цілеспрямованих профілактичних зусиль. Стратегічні налаштування для цілеспрямованого профілактичного втручання щодо молодіжної депресії та тривожних розладів включають ЗМІ, Інтернет (включаючи соціальні мережі та комунікаційні технології), школи та сім'ї. Сімейне оточення, зокрема батьки, є центром цього дослідження, оскільки багато ключових факторів ризику депресії та тривожних розладів у молодих людей пов'язані з сім'єю (наприклад, подружні конфлікти) або можуть бути виявлені батьками на ранній стадії. Важливо, що деякі з цих факторів знаходяться під контролем або впливом батьків і їх потенційно можна змінити. Батьки також є хорошою основою профілактики, оскільки вони можуть володіти передбаченням, яке допомагає їм оцінити

цінність профілактики та раннього втручання, а також внутрішньою мотивацією вживати профілактичних дій [1, 6].

Існує недостатня кількість доказів щодо знань або грамотності батьків щодо психічного здоров'я їхніх дітей, але нещодавнє дослідження за участю 920 батьків молодих людей віком 12–25 років, які заповнили національне опитування щодо грамотності психічного здоров'я молоді, дає деяке попереднє розуміння цього питання. Зокрема, дослідження виявило, що все ще існують деякі важливі недоліки в розумінні батьками їхньої ролі в запобіганні цим розладам у їхніх дітей підліткового віку. Надмірне залучення батьків (схоже на надмірний контроль) і міжбатьківський конфлікт є потужними факторами ризику підліткової депресії. Дослідження показали, що участь батьків у терапії дитини може допомогти зменшити тривогу. Батьки знаходяться в унікальному становищі щоб допомогти, оскільки їхні діти, природно, покладаються на їхню підтримку та захист. Однак, хоча деякі способи пристосування до страхів дитини можуть зменшити її занепокоєння на певний час, вони також можуть перешкодити дитині навчитися справлятися зі своїми турботами самостійно, коли вона стає старшою [4]. Далі ми виділили окремі рекомендації батькам.

1. Батьки мають не усунути тривогу, а допомогти дитині впоратися з нею. Найкращий спосіб допомогти дітям подолати тривогу — це не намагатися усунути стресори, які її викликають. Це допоможе їм навчитися терпіти свою тривогу та функціонувати якомога краще, навіть коли вони хвилюються. І як побічний ефект цього, тривога з часом зменшиться [2].

2. Не уникайте речей лише тому, що вони викликають у дитини тривогу. Допомагаючи дітям уникати речей, яких вони бояться, батьки покращують їхнє самопочуття в короткостроковій перспективі, але це посилить тривогу в довгостроковій перспективі. Наприклад, дитина в незручній ситуації засмучується і починає плакати — це не для того, щоб маніпулювати, а просто тому, що вона так почувається. Якщо батьки виганяють їх звідти або прибирають те, чого вони бояться, дитина навчиться цьому механізму. І цей цикл має потенціал для повторення.

3. Висловлюйте позитивні, але реалістичні очікування. Ви не можете пообіцяти дитині, що її страхи неможливі — що вона не провалить іспит, що вона буде весело кататися на ковзанах або що інша дитина не буде сміятися з неї під час розповіді. Але ви можете висловити впевненість, що з ними все буде добре, що вони впораються. І ви можете повідомити їм, що коли вони стикаються з цими страхами, рівень тривоги з часом знизиться. Це дає їм впевненість у тому, що ваші очікування реалістичні, і що ви не збираєтеся просити їх зробити те, з чим вони не можуть впоратися.

4. Не задавайте навідних питань. Заохочуйте дитину говорити про свої почуття, але намагайтеся не ставити навідних запитань: «Ти хвилюєшся через великий тест? Ти хвилюєшся через науковий ярмарок?» Щоб уникнути циклу

тривоги, просто ставте відкриті запитання: «Як ви ставитеся до наукового ярмарку?» [5].

5. Не посилюйте страхи дитини. Чого ви не хочете робити, так це говорити тоном голосу чи мовою тіла: «Можливо, це те, чого тобі, синку/доню, варто боятися». Припустимо, дитина мала негативний досвід взаємодії з собакою. Наступного разу, коли діти будуть поруч із собакою, ви можете хвилюватися про те, як вони відреагують, і можете ненавмисно надіслати повідомлення своїм тілом, що їм справді варто хвилюватися.

6. Намагайтеся, щоб період очікування був коротким. Коли ми чогось боїмося, найважче це час перед тим, як ми це зробимо. Отже, ще одне емпіричне правило для батьків — дійсно намагатися усунути або скоротити період очікування. Якщо дитина хвилюється перед тим, як йти на прийом до лікаря , не варто починати дискусію про це за дві години до вашого приходу; це, ймовірно, ще більше захопить вашу дитину. Тому спробуйте скоротити цей період до мінімуму.

7. Обмірковуйте все разом з дитиною. Іноді допомагає поговорити про те, що сталося би, якби страх дитини справдився — як би вона з цим впоралася? Дитина, яка хвилюється через розлуку з батьками, може хвилюватися про те, що станеться, якщо хтось із батьків не прийде за нею. Тож ми маємо говорити про це. Якби твоя мама не прийшла після тренування з футболу, що б ти зробив? «Я б сказав тренеру, що моєї мами тут немає». А як ви думаєте, що зробив би тренер? "Ну, він дзвонив моїй мамі. Або чекав зі мною". Для деяких дітей наявність плану може зменшити невизначеність здоровим та ефективним способом.

8. Спробуйте змоделювати здорові способи подолання тривоги. Є кілька способів допомогти дітям впоратися з тривогою, дозволивши їм побачити, як ви справляєтеся з тривогою самі. Діти сприйнятливі, і вони сприймуть це, якщо ви будете постійно скаржитися по телефону другові, що не можете впоратися зі стресом або хвилюванням. Це не означає, що потрібно вдавати, що у вас немає стресу чи хвилювання, але дозвольте дітям почути або побачити, як ви спокійно справляєтеся з цим, терпите це, почуваєтеся добре, коли переживаєте [3].

Література:

1. Тривожні розлади: WHO сторінка. URL: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/anxiety-disorders (дата звернення: 16.04.2025).
2. Alizadeh S., Abu Talib M.B., Abdullah R., Mansor M. Relationship between parenting style and children’s behavior problems. *Asian Social Science*. 2019. 7(12). p. 195.
3. Banerjee R., Halder S. Parenting style and academic motivation: A critical review. *Indian Journal of Positive Psychology*. 2020. 11(3). p. 172–178.

4. Lunetti C., Iselin A.-M.R., Di Giunta L. Development of internalizing symptoms during adolescence in three countries: The role of temperament and parenting behaviors. *European Child Adolescent Psychiatry*. 2022. 31(6). p. 947–957.
5. Meyer A., Lerner M.D., De Los Reyes A., Laird R.D., Hajcak G. Considering ERP difference scores as individual difference measures: issues with subtraction and alternative approaches. *Psychophysiology*. 2017. 54(1). p. 114–122.
6. UNICEF. Helping children cope with stress during the COVID-19 pandemic. 2022 : стаття UNICEF. URL: https://www.unicef.org/coronavirus/how-teenagers-can-protect-their-mental-health-during-coronavirus-covid-19 (дата звернення: 16.04.2025).

МОДЕЛЬ ОСОБИСТІСНИХ ЧИННИКІВ ПСИХІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

Рибалко О.О.
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Тривале перебування в умовах хронічного стресу, пов’язаного з доглядом за дитиною з психічним розладом є одним із потужних чинників розвитку психоемоційних порушень у її батьків. Виховання дитини з психічними розладами супроводжується підвищеним навантаженням, невизначеністю та емоційним виснаженням, що створює передумови для розвитку невротизації, тривожно-депресивних станів та зниження життєстійкості батьків. Вивчення особистісних чинників психічного благополуччя в цій групі є актуальним у контексті розуміння механізмів психологічної адаптації до складних умов, а також з огляду на необхідність побудови цілісної моделі психопрофілактичної та психокорекційної допомоги щодо відновлення та збереження психічного благополуччя батьків, як виховують дітей з психічними та поведінковими розладами.

У межах медико-психологічного підходу ВООЗ визначає психічне благополуччя як «стан, за якого особа реалізує свої здібності, може справлятися зі звичайними життєвими стресами, продуктивно працювати і робити внесок у життя своєї спільноти» [3]. Ключовими критеріями цього стану називають: здатність особистості реалізовувати свій потенціал; стійкість до стресу; здатність до продуктивної діяльності; відчуття ефективності та користі своєї діяльності; залученість у соціальне життя адаптивність і автономність (adaptive autonomy); когнітивну ясність; емоційну стабільність [3].

У сучасній психологічній науці феномен психічного благополуччя також посідає центральне місце як багатовимірний показник адаптації, суб’єктивного функціонування та життєвої задоволеності особистості. Існує кілька концептуальних підходів до його визначення, кожен з яких акцентує увагу на різних структурних компонентах і механізмах його формування.

Гедоністичний підхід розглядає психічне благополуччя переважно як емоційне задоволення життям, що ґрунтується на прагненні до приємних емоцій, уникненні негативних переживань і загальному відчутті щастя. До структури психічного благополуччя, у відповідності до робот Е. Дінера (провідного